

MIL I UNA VEUS

INFORMACIÓ ADDICIONAL I CURRÍCULUMS

CONCERTS

OBJETOS PERDIDOS (Lost & Found) 2
JOSÉ IGES AMB PILAR SUBIRÀ I PEDRO LÓPEZ

WILD WORLD 4
DAVID MOSS

PRESENTACIONS

UNA PERSPECTIVA TEÒRICA DE LA POESIA SONORA 5
BARTOLOMÉ FERRANDO

CAMÍ FRESSAT :
ITINERARIS PER LES ESCRIPTURES SONORES CONTEMPORÀNIES 5
EDUARD ESCOFFET

COL·LECCIONS DE CONSULTA

VEU I MÚSICA ELECTROACÚSTICA PER A VUIT ALTAVEUS 6
BARRY TRUAX, HILDEGARD WESTERKAMP I BEN WILSON

LE SIXTE LIVRE 6

MÚSICA ELECTROACÚSTICA I VEU 7
FERRAN CUADRAS / ARSONAL

TEXTSOUND, LINEBREAK I RADIO RADIO 8

OBJETOS PERDIDOS (Lost & Found)

Aquesta obra sorgeix l'any que es commemora el norantè naixement a Zurich del Cabaret Voltaire, el bressol del moviment dadaïsta, amb repercussions en la Història de l'Art que segueixen vigents avui en dia. El caràcter multilingüe, internacionalista, intermèdia "avant la lettre", irònic, fonetista, iconoclasta i sense prejudicis de les seves obres es bolcava en més d'un format, entre els quals la música no n'era el més privilegiat. Això no ha impedit que la fascinació que va exercir Dada sobre els compositors i artistes sonors s'hagi traduït –sobretot en el cas d'aquests últims– en un corpus interessant. L'últim exemple d'aquest fet és l'event radiofònic internacional "Trans DADA Express", realitzat el passat 17 de gener de 2006 pel grup Ars Acústica per a la Unió Europea de Radiodifusió (UER).

L'obra fa servir com a elements la veu, percussió i transformacions i reelaboracions electròniques en viu, a més de materials diversos reunits en suport digital (arxius d'àudio en un ordinador) i disparats en diferents moments del seu desenvolupament. La durada estimada és de 50 minuts, bromes, boirines, vents de cua i aterratges d'emergència a part.

En l'obra, la veu no evoca a Dada mitjançant el cant, sinó des del seu aspecte sonor més característic: la poesia fonètica, cosa que equival a la verbalització de fonemes desprovistos de contingut semàntic. Això es produeix amb la referència a obres clàssiques (Karawane, Ursonate) i a autors del mateix període (Schwitters, Hausmann, Ball), servides per la interpretació en viu o la gravació històrica. En tots dos casos, amb una descontextualització que, per cert, persisteix en tota l'obra. Però la veu solista en viu transita així mateix per textos propis amb una temàtica juganera, irònica o paradòxica que, en esperit, també posseeixen el tarannà crític i lliure de prejudicis de Dada. I per altres objectes perduts, contemporanis als altres, que apunten per aquí i per allà com presències: Ramón Gómez de la Serna, la poesia Ultraista, la onomatopeia futurista, l'escriptura automàtica... Unes i altres intervencions, així com diversos fitxers d'àudio que es van disparant aquí i allà, formen un teixit que, o bé dialoga o bé simplement coexisteix amb la percussió, que quasi sempre apareix tractada electrònicament com un instrument híbrid. Diríem que aquesta es desplega en seqüències de manera autònoma, fora d'algunes intervencions puntuals, utilitzant instruments no afinats i alguns deliberadament "trobats". El tercer intèrpret fa servir l'electrònica en viu, capturant ad libitum sons produïts per dos intèrprets –veu, percussió– i reelaborant-los amb diverses tècniques, a més d'ocupar-se de la difusió quadrafònica d'aquests materials i de la percussió. Una altra manera de perdre's i de trobar, si es vol, diferent en estratègia i resultats, tot i que complementari dels altres dos en escena.

El resultat del conjunt és el d'un discurs discontinu, que de vegades remet al "poema simultani" i altres al "collage" –dos invents dadaïstes– amb diversos rellotges i vectors funcionant alhora. És a dir, una cosa propera a un "laberint del temps", on els tres intèrprets poden arribar a ser, segons els moments, amics, enemics o indiferents.

JOSÉ IGES

Nace en Madrid en 1951. Ingeniero Industrial, Doctor en Ciencias de la Información, compositor y artista intermedia.

Los ejes fundamentales de su trabajo creativo son la interacción de instrumentos convencionales con sonidos grabados y/o electrónica en vivo, el empleo de las nociones "instalación" y "arte intermedia" tanto en trabajos en/para espacios concretos como en obras en/para los medios electrónicos y, consecuentemente con lo anterior, su particular empleo de lo escénico y del lenguaje radiofónico. Se ha prodigado, pues, tanto en el terreno del Arte Radiofónico, con obras producidas por emisoras como ORF, RAI, ABC de Sydney, Radio France, YLE, WDR o RNE, como en el de las obras escénicas o para solista/s y cinta y/o electrónica en vivo, así como en la creación de Instalaciones Sonoras y Visuales, Performances y Conciertos Intermedia, ámbitos estos últimos en los que ha venido colaborando desde 1989 con Concha Jerez.

Programador de RNE, dirige desde 1985 en Radio Clásica el programa Ars Sonora. Entre 1999 y 2005 ha sido coordinador del grupo Ars Acústica de la UER (Unión Europea de Radiodifusión)

<http://www.joseiges.com>

PILAR SUBIRÀ

Barcelonesa, formada en els conservatoris de la seva ciutat i d'Amsterdam, l'activitat musical de Pilar Subirà inclou la col.laboració regular amb formacions orquestrals (O.B.C., Simfònica del Teatre del Liceu, Orquestra de Cambra d'Andorra, Orquestra de Cambra del Teatre Lliure), el treball de la música de cambra (duo amb el flautista Joan Izquierdo, Couleurs of Sound, Con Tres Cajones...), el treball d'obres amb electrònica en viu i la realització de recitals de solo de percussió.

Autors com ara Joan Guinjoan, Gabriel Brncic, Emiliano del Cerro, José Iges, Oriol Graus, Mercè Capdevila, Consuelo

Díez, Jep Nuix, Andrés Lewin-Richter i Pedro Barboza han escrit obres per a ella.
Ha actuat en els principals cicles i festivals de música contemporània espanyols i europeus.
Combina la seva activitat d'intèrpret amb la de redactora i locutora de l'emissora de ràdio Catalunya Música.

PEDRO LÓPEZ

Activitat indeterminada : improvisació, recolecció de sons acústics o electrònics per a ser després analitzats i re-produïts en sistemes complexos d'interacció acústics des d'instruments inventats.

Reciclatge d'objectes i eines electròniques emprades en usos no convencionals, microfonització, disseny, vampirització i interpretació d'instruments electroacústics. Sistemes MIDI d'interacció Analògico-Digital als entorns shock-wave-director i Max/MSP, controlats mitjançant sensors d'ultrasons.

Programació multimèdia, edició de vídeo digital i cederrom.

Creador, amb Belma Martín, del duo Modisti i del CEDI (Centro de Encuentro para el Desarrollo Interactivo). Investigador en pedagogia de l'autoaprenentatge i aprenentatge en sistemes interactius.

Organitzador del Festival Internacional de Música Improvisada Hurta Cordel (96 i 97), del Symposium Internacional CEDI (98 i 99). Disseny de pàgines web i de l'entorn visual interactiu a internet (<http://modisti.com>). Director de la revista Hurly Burly. També ha creat els grups d'improvisació Zyklus Fases i Scorecrackers.

Col.labora amb Concha Jerez i José Iges en diversos projectes on, més que mai, la seva activitat es diversifica en instal.lacions / web (Terre di Nessuno, Net-Opera), concerts intermèdia (La Ciudad, TransParade), etc
<http://modisti.com/pedro.html>

WILD WORLD

Wild World: Odd objects, extreme voice

Una actuació musical densa, intensa, còmica, commovedora, lírica, misteriosa i excèntrica, plena de veus. És música física d'un performer únic, un dels vocalistes més imprevisibles dels nostres temps. "Wild World" (Món Salvatge) investiga el límit entre ritme, cançó, soroll i el cos humà i combina experiències vocals marcades pel llenguatge amb ritmes percussius, pervertits i electrònica excèntrica.

DAVID MOSS

David Moss és a l'avantguarda de la nova música composta i improvisada. És pioner de la forma de concert solo i ha presentat més de 100 concerts per a solo de percussió i veu per tot el món. Primer com a percussionista i ara com a cantant i vocalista únic, ha col.laborat amb compositors, directors de teatre i cases de l'òpera per Europa, Japó i els Estats Units. El seu treball durant les dues darreres dècades l'acredita com un dels vocalistes més innovadors.

David Moss va obtenir la Beca Guggenheim de so i composició de 1991, any que es va traslladar a Berlín com a artista convidat per la prestigiosa institució DAAD Berlín.)

<http://www.davidmossmusic.com>

UNA PERSPECTIVA TEÓRICA DE LA POESÍA SONORA

Una reflexió sobre la necessitat de la Poesia Sonora.

BARTOLOMÉ FERRANDO

Performer o poeta visual. Va estudiar música i filologia hispànica. És professor titular de performance i d'art multimèdia a la Facultat de Belles Arts de València. Fundador de la revista Texto Poético. Com a performer participa en festivals i trobades internacionals celebrats a Europa, Canadà, Mèxic, Japó, Corea i Xile. Exposa la seva poesia visual i concreta en diverses ciutats d'Espanya, Itàlia i França. Forma part dels grups Flatus Vocis Trio, Taller de Música Mundana y Rojo, dedicats al desenvolupament de pràctiques creatives situades a cavall entre la música, la poesia i l'art d'acció. A més de Texto Poético publica l'assaig Hacia una poesía del hacer i el llibre teòric La mirada móvil, diversos enregistraments en MC, LP, CD i vídeos de performance.

<http://www.bferrando.net>

CAMÍ FRESSAT :

ITINERARIS PER LES ESCRIPTURES SONORES CONTEMPORÀNIES

hi ha escriptures no escrites. José Luis Castillejo ja fa temps que ens ho va deixar clar. i l'escriptura és, per tant, un sistema que es pot plasmar de múltiples maneres. el so i fins i tot la recitació en directe són un acte d'escriptura. o de cosificació del pensament. no podem perdre de vista que quan parlem de poesia sonora estem parlant senzillament de literatura. ara bé, una literatura que varia el format (se separa de nou del llibre) i que aporta nous elements fins llavors impossibles, com ara la simultaneïtat de la veu.

tot i que no podem parlar de poesia sonora abans dels anys cinquanta, és evident que hi ha un llarg recorregut des dels primers clàssics, passant per la poesia medieval (elegantment oral, elegantment musical), la poesia barroca (que és la que aportarà de veritat els fonaments de l'experimentació poètica contemporània) i els experiments de les primeres avantguardes (de vegades nihilistes, de vegades ingènument revolucionàries). aquests quatre recorreguts volen indagar en els orígens de la poesia sonora i les seves evolucions, que sovint tenen a veure amb aspectes culturals més amplis que la simple experimentació sonora.

a) l'espai barroc: l'obsessió per ampliar el camp de batalla

bernard heidsieck, jaap blonk, christof migone, michael lentz

b) la ràdio dispara: la influència de les músiques populars

maurice lemaître, anne-james chaton, bpNichol, ide hintze, onophon

c) contra les fronteres lingüístiques

ilmar laaban, paul de vree, enric casasses, américo rodrigues, josep ramon roig

d) ultraecologisme i l'adveniment dels futurs: el final de la civilització del paper

henri chopin, enzo minarelli, xavier sabater

EDUARD ESCOFFET

Poeta i agitador cultural. Ha practicat diverses vessants de la poesia (poesia visual, escrita, instal·lació, poesia oral, acció poètica...), sempre amb un esperit d'investigació. Darrerament s'ha centrat en el treball poètic sonor.

Cofundador del col·lectiu Projectes Poètics Sense Títol-propost.org. Editor de revistes com "sense títol" (1993-1997) i "ars vituperat". També és responsable de les Edicions de la Cèl·lula (editora independent).

Com a agitador cultural, ha organitzat exposicions, recitals, festivals i el cicle Viatge a la Polinèsia (1997-2000).

També escriu crítiques i articles a l'Avui i a d'altres revistes.

Ha participat en exposicions col·lectives de poesia visual i mail-art. El 1999 va participar en l'exposició antològica de la poesia visual als Països Catalans Poesia Visual Catalana, organitzada pel Centre d'Art Santa Mònica i comissariada per Xavier Canals i J.M. Calleja. A més a més, el mateix any va rebre l'accèssit del V Premi Nacional de Poesia Visual Joan Brossa de Vespella de Gaià.

El seu treball poètic és una defensa de l'oralitat i del contacte directe amb el públic. A banda d'un gran moviment dins l'escena contracultural barcelonina, ha presentat el seu treball en festivals de poesia sonora a Portugal, Itàlia i França. També ha treballat com a improvisador vocal amb l'orquestra de Walter Thompson (Nova York), amb Josep-Maria Balanyà i amb el DJ Cuit B. El 2001 va rebre la beca de KRTU a la jove creativitat pel projecte Escriptures de l'Excés, dirigit juntament amb Dídac P. Lagarriga.

No fa llibres.

<http://propost.org/escoffet/> - <http://propost.org/>

OCTOFONIES PER A VEU: SIMON FRAZER UNIVERSITY

The Sonic Research Studio | Simon Fraser University

<http://www.sfu.ca/sonic-studio/>

BARRY TRUAX

Barry Truax és professor a la School of Communication i a la School for Contemporary Arts a la Simon Fraser University, on ensenya Comunicació Acústica i Música Electroacústica. Ha col·laborat amb el World Soundscape Project amb l'edició del Handbook for Acoustic Ecology i amb la publicació del llibre Acoustic Communication, que tracta tots els aspectes de les relacions del so i la tecnologia.

Com a compositor, Truax és més conegut pel seu treball en el PODX Computer music system, que ha estat utilitzat per a la realització de treballs per a cinta magnètica i per aquells que combinen la cinta magnètica amb els intèrprets en viu o els gràfics per ordinador.

Una selecció d'aquestes peces pot ser consultada en els cedés Sequence of Earlier Heaven. Digital Soundscapes, Pacific Rim, Song of Songs, Inside, Islands, Twin Souls i Powers of Two.

El 1991, el seu treball Riverrun va obtenir el Magisterium al Prix International de Musique Electroacoustique de Bourges (França), una categoria oberta només als compositors amb més de 20 anys d'experiència. El 1999, va obtenir un dels Awards for Teaching Excellence at Simon Fraser University

HILDEGARD WESTERKAMP

Hildegard Westerkamp va nèixer a Osnabrück, Alemanya, el 1946 i va emigrar al Canadà l'any 1968. En acabar els seus estudis a començaments dels setanta, Westerkamp va formar part del World Soundscape Project, sota la direcció del compositor canadenc Ray Murray Shafer a la Universitat Simon Fraser, a Vancouver. La seva implicació en aquest projecte va canviar totes les seves idees al respecte de la música, l'escolta i la producció de so. Es pot dir que la seva carrera com a compositora, educadora i artista radiofònica va emergir tan de l'experiència al World Soundscape Project com a la Vancouver Co-operative Radio, que la van adreçar al treball artístic amb el so ambiental i l'Ecologia Acústica. Compositors com ara John Cage i Pauline Oliveros representen una influència significant i reconeguda per ella mateixa en el seu treball.

Fundadora del World Forum for Acoustic Ecology i de la Canadian Association for Sound Ecology, forma part del comitè editorial de Soundscape-The Journal of Acoustic Ecology.

Les seves composicions han estat interpretades i radiades en molts països. La major part del seu treball compositiu tracta aspectes de l'entorn acústic. Per això s'ha implicat en la realització de bandes sonores de pel·lícules, documentals sonors per a la ràdio i ha produït programes de ràdio com ara Sounwalking i Musica Nova per a la Vancouver Co-operative Radio.

En moltes de les seves composicions Westerkamp combina el tractament dels sons de l'entorn amb la poesia de l'escriptor canadenc Norbert Ruesaat. També ha escrit els seus propis texts per a interpretacions de peces per text parlat i suport electromagnètic. També ha creat composicions electroacústiques per a llocs específics, com ara Harbour Symphony i École Polytechnique. En peces com ara The India Sound Journal explora les profundes implicacions de la transferència de sons d'entorns d'una altra cultura en el context de la música contemporània, la composició electroacústica i l'art sonor Nord Americans i Europeus.

BEN WILSON

Ben Wilson és un compositor, músic i improvisador que viu a Vancouver. Toca la bateria electrònica en grups com ara Hospital, Broken Record Chamber i Particle Burn. També toca la guitarra i dirigeix el quintet de Jazz Elk.

Wilson apareix en nombrosos cedés i és co-fundador de Noisebludgeon Recordings, un segell independent que treballa amb música electrònica experimental i noise.

LE SIXTE LIVRE

Le sixte livre dit électroacoustique de François Rabelais

Suite musical electroacústica.

1994, cinquè centenari del naixement de François Rabelais, nascut a la Devinère, prop de Chinon, estudiant a les Universitats de Bourges i d'Orleans. Per iniciativa de la Direction Régionale des Affaires Culturelles (DRAC) i del Conseil Régional du Centre, Rabelais va rebre aleshores de forma natural l'homenatge dels més grans, polítics i universitaris, veus autoritzades, veus doctes.

Però per a nosaltres, gent de la música, allò que ens agradaria és escoltar les "veus descongelades" en un concert. Ens

esforcem en reescalfar-les. Per això, convidats pel GMEB i el Festival Synthèse, compositors francesos i francòfons estrangers van respondre calurosament. Els seus noms són : José Manuel Berenguer (Espanya), Rainer Boesh (Suïssa) Sten Hanson (Suècia), Georg Katzer i Ulrich Suesse (Alemanya) , Léo Kupper (Bèlgica), Phillipe Menard (Canadà) i Françoise Barrière, Pierre Boeswillwald, Joël Hubaut, Michel Redolfi, Daniel Tosi (França).

Les concrecions de les veus van ser extretes per Christian Clozier de Gargantúa, Pantagruel, Tercer Llibre i Quart Llibre. Totes semblaven fetes per a la veu de René Zosso. Es van reagrupar en temes i després es van proposar als compositors. La magnífica dicció de René Zosso va ser la base de l'elaboració de les músiques.

Alguns van realitzar obres per a suport, mesclant la veu congelada de René Zosso amb la música, altres el van fer interpretar els textos en escena. D'aquesta manera, cada compositor -impregnant-se de la llengua rabelaisiana, de les seves sonoritats, dels seus jocs de paraules, de la càtedra del francès antic, de les invencions i del verb jubilós de Rabelais- va construir el seu propi projecte sobre a partir del tema i dels textos que l'inspiraven més especialment, obrint perspectives inesperades sobre l'obra de Rabelais.

Així, cada música pren formes i continguts diferents :

- de la cantata a la música programàtica, de la poesia sonora a l'art radiofònic, del teatre musical a la producció en vídeo.
- de la missa a las bufonades, dels jocs de paraules al fresc musical, de l'epopeia a la meditació filosòfica, a la fantasmagoria de Rabelais.

Totes juntes construeixen l'homenatge d'uns compositors del segle xx a aquest autor immens que va prendre part en la lluita contra l'obscurantisme de l'Edat Mitjana i que està considerat com un dels fundadors de la literatura romàntica europea.

En aquest fi de segle tan paradoxal com contrastat, era particularment oportú i interessant oferir al públic -en el marc d'un Festival dedicat a les noves músiques en la seva totalitat i després en concerts a l'Institut de Bourges- una forma de redescobriment del pensament i del verb rabelaisià, a través d'un conjunt de peces tan actuals en la seva factura com en el seu estil.

Alguns compositors van realitzar la música al seu propi estudi, altres al GMEB. Totes van ser estrenades al 24è Festival "Synthèse" al Palais Jaques Coeur els dies 7 i 8 de juny de 1994. Les obres presentades en aquest CD són les més sonores i menys visuals, edició obliga.

Aquesta suite musical va ser a continuació interpretada en nombrosos festivals de França i altres països (Niza, Perpignan, Wroclaw) i en gires i concerts de l'Institut a Tours, Abbaye de Seuilly, Chateau d'Ainay, le Blanc... amb el suport del Conseil Régional du Centre.

MÚSICA ELECTROACÚSTICA I VEU

Selección de ocho piezas de música electroacústica y voz a cargo de Ferrán Cuadras de Arsonal.

- **Milton Babbitt:** "Philomel" (1964)
- **Lars-Gunnar Bodin:** "Clouds" (1972-76)
- **Michel Chion:** "Le Prisonnier du Son" (1972-91)
- **Francis Dhomont:** "Sous le regard d'un soleil noir" (1979-81)
- **Roger Reynolds:** "The Palace (Voicespace IV)" (1980)
- **Robert Normandeau:** "Le Renard et la rose" (1995)
- **Daniel Teruggi:** "Fugitives Voix" (1997)
- **Trevor Wishart:** "Globalalia" (2004)

FERRÁN CUADRAS

(Tarragona, 1967). Llicenciat en dret i responsable des de 1998 d'Arsonal, una iniciativa empresarial compromesa amb la promoció y difusió de la obra de un ampli abanico de compositores y artistas sonoros por medio de la distribución y venta de grabaciones y publicaciones. Ha dirigido diversas sesiones de estudio sobre algunas de las manifestaciones del denominado arte sonoro. Colabora habitualmente con diferentes colectivos y entidades comprometidas, de una manera u otra, con la difusión de las nuevas formas de experimentación musical y sonora.

TEXT SOUND

Text Sound és un recull de treballs en diverses llengües de Charles Amirkhanian, Jacques Bekaert, William Burroughs, Henry Chopin, BobCobbing, J.A. da Silva, Hugh Davies, Sten Hanson, Lars-Gunnar Bodin, Ake Hodell, Bengt Emil Johnson, entre altres poetes, pensadors, escriptors i filòsofs.

RADIO RADIO

Radio Radio és una serie de 16 emissions de ràdio de quaranta-cinc minuts, en anglès. Martin Spinelli presenta converses i interpretacions d'una sèrie de productors de ràdio innovadors, poetes sonors i artistes sonors en resposta a la pregunta de si queda espai per a l'experimentació poètica a la ràdio. Són Gregory Whitehead, Stephen Erickson, Jennifer & Kevin McCoy, cris cheek, Charles Bernstein, John Oswald, Bob Cobbing, Christof Migone, Michael Basinski, Sianed Jones, Piers Plowright, Paul D. Miller (a.k.a DJ Spooky), Lawrence Upton, Bufffluxus i Jane Draycott & Elizabeth James.

LINEBREAK

LINEbreak Programs, guanyador del 1997 CASE Award for Radio Programming, és una sèrie de programes de l'Electronic Poetry Center de Nova York, de mitja hora de durada, amb alguns dels escriptors i artistes més intel·ligents i innovadors d'ara mateix. LINEbreak presenta una àmplia mostra d'autors d'arreu. Des de novel·listes i guionistes regularment presents a les pàgines de cultura de la premsa fins a poetes revolucionaris i d'avantguarda, performers i vídeoartistes sovint maltractats pels mitjans importants : Cecilia Vicuña, Dennis Tedlock, Ray Federman, Lance i Andrea Olsen, Ted Pearson, Sherwood Lazier, Lyn Hejinian, Ron Silliman, Robert Creeley, Jena Osman, Fiona Templeton, Steve Mccaffery, Peter Straub, Carla Harryman, Paul Auster, Jackson MacLow, Bruce Andrews, Luci Tapahonso, Ben Yarmolinsky, Karen McCormack, Ben Friedlander, Barbara Guest, Madeline Gins, Susan Howe, Hannah Weiner, Leslie Scalapino i Jerome Rothenberg. Aquesta sèrie de programes va ser acollida i coproduïda pel poeta i mestre Charles Bernstein i Martin Spinelli.